

## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

บทนี้กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้าและการจัดการของโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาด 1,500 กิโลวัตต์ ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญ แบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้าชีวมวล
2. การวิเคราะห์การจัดการของโรงไฟฟ้าชีวมวล

#### การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้าชีวมวล

จากการศึกษาประสิทธิภาพและวิเคราะห์ทางด้านพลังงานของโรงไฟฟ้าพบว่า การเดินเครื่องของโรงไฟฟ้าจากข้อมูลการเดินเครื่องอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยอยู่ที่ 1.25 MW (83%) จากกำลังการผลิตสูงสุด 1.5 MW

ตาราง 8 แสดงข้อมูลการวัดค่าต่างๆของระบบผลิตไฟฟ้า

| รายละเอียด                    | ข้อมูล | หน่วย               |
|-------------------------------|--------|---------------------|
| อัตราไอน้ำที่ผลิตได้          | 8,200  | kg <sub>s</sub> /hr |
| อัตราการใช้ไอน้ำป้อน          | 8,700  | kg <sub>w</sub> /hr |
| อุณหภูมิไอน้ำ                 | 350    | °C                  |
| อุณหภูมิไอน้ำป้อน             | 105    | °C                  |
| ความดันไอน้ำ                  | 20     | kg/cm <sup>2</sup>  |
| ความดันไอน้ำป้อน              | 1      | kg/cm <sup>2</sup>  |
| พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้        | 1,250  | kWh                 |
| พลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในโรงไฟฟ้า  | 280    | kWh                 |
| พลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในโรงสีข้าว | 750    | kWh                 |
| พลังงานไฟฟ้าที่ขายให้ กฟภ.    | 220    | kWh                 |

ตาราง 9 แสดงคุณสมบัติทางกายภาพของเชื้อเพลิงแกลบ

| ส่วนประกอบ               | รายละเอียด   |
|--------------------------|--------------|
| คาร์บอน                  | 40.50%       |
| ไฮโดรเจน                 | 5.80%        |
| ออกซิเจน                 | 36.50%       |
| ไนโตรเจน                 | 0.37%        |
| ซัลเฟอร์                 | 0.03%        |
| ซีเถ้า                   | 16.80%       |
| ความชื้น                 | 8.10%        |
| ค่าความร้อนด้านสูง (HHV) | 14,767 kJ/kg |
| ค่าความร้อนด้านต่ำ (LHV) | 13,508 kJ/kg |

ที่มา: ข้อมูลจากตารางภาคผนวก ค

# 1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้า

## 1.1 จำนวนเชื้อเพลิงที่ใช้ต่อชั่วโมง

จากข้อมูลในตาราง 8, 18 และ 19

ค่าเอนธาลปีของไอน้ำ ( $h$ ) = 3137.00 kJ/kg

ค่าเอนธาลปีของน้ำป้อน ( $h_p$ ) = 440.130 kJ/kg

ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำ ( $\eta_b$ ) = 85% (วิวัฒน์ ภัททิพณี, 2540)

$$\dot{m}_f = \frac{\dot{m}_s(h-h_p)}{\eta_b \times \text{LHV}}$$

$$= \frac{8,200 \times (3,137.00 - 440.130)}{0.85 \times 13,505}$$

$$= 1,926 \text{ kg/hr}$$

จำนวนเชื้อเพลิงที่ใช้ต่อชั่วโมง เท่ากับ 1,926 kg/hr

## 1.2 การคำนวณหาอัตราความร้อนที่ได้จากเชื้อเพลิง

อัตราความร้อนที่ได้จากเชื้อเพลิง  $C_{hf}$  หรือเท่ากับ  $Q_{in}$  จากข้อมูลในตาราง 9 พบว่า LHV เท่ากับ 13,508 kJ/kg

$$C_{hf} = Q_{in}$$

$$C_{hf} = mf \times \text{LHV}$$

$$= 1,926 \times 13,058$$

$$= 25,149,708 \text{ kJ/hr}$$

อัตราความร้อนที่ได้จากเชื้อเพลิงเท่ากับ 25,149,708 kJ/hr

## 1.3 การคำนวณงานสุทธิของระบบ

จากข้อมูลในตาราง 8 กำลังการผลิตไฟฟ้าทั้งหมดเท่ากับ 1,250 kW งานสุทธิของระบบ คือ

$$\dot{W} = W_{out}$$

$$\dot{W} = \frac{3,600 \text{ sec} \times P}{h}$$

$$= 3,600 \times 1,250$$

$$= 4,500,000 \text{ kJ/hr}$$

งานสุทธิของระบบเท่ากับ 4,500,000 kJ/hr

## 1.4 การคำนวณประสิทธิภาพสุทธิของระบบ

$$\eta_{th} = \frac{W_{out}}{Q_{in}} \times 100$$

$$= \frac{4,500,000 \times 100}{25,149,708}$$

$$= 17.89\%$$

ประสิทธิภาพสุทธิของระบบเท่ากับ 17.89%

จากการศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพสุทธิของระบบพบว่า จากอัตราการใช้เชื้อเพลิงที่ 1,926 kg/hr ให้อัตราความร้อนที่ได้จากเชื้อเพลิง 25,149,708 kJ/hr งานสุทธิของระบบ 4,500,000 kJ/hr จะได้ประสิทธิภาพสุทธิของระบบเท่ากับ 17.89%

## การวิเคราะห์การจัดการโรงไฟฟ้าชีวมวล

การวิเคราะห์การจัดการโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้ มีการวิเคราะห์หลักๆ ตามรายละเอียดดังนี้

### 1. วิเคราะห์การจัดการด้านเชื้อเพลิง

จากข้อมูลการคำนวณหาประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้าทำให้ทราบว่าอัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อชั่วโมงของโรงไฟฟ้าแห่งนี้อยู่ที่ 1,926 kg/hr และจากข้อมูลการทำงานของโรงสีข้าวพบว่า จำนวนการผลิตข้าวสารเฉลี่ยอยู่วันละ 320 tons/day และมีแกลบเหลือจากกระบวนการผลิต อยู่ที่ 70 tons/day ข้อมูลจากภาคผนวก ง3 ตาราง 20

การคำนวณเชื้อเพลิงที่ใช้ต่อชั่วโมงเท่ากับ 1,926 kg/hr ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพโรงไฟฟ้า

ตาราง 10 แสดงอัตราการใช้เชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้าชีวมวล

| อัตราการใช้เชื้อเพลิง           | จำนวนเชื้อเพลิง | หน่วย      |
|---------------------------------|-----------------|------------|
| อัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อชั่วโมง | 1,926           | tons/hr    |
| อัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อวัน     | 46.2            | tons/day   |
| อัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อเดือน   | 1,386           | tons/month |
| อัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อปี      | 15,246          | tons/year  |

หมายเหตุ: ใน 1ปีเดินเครื่อง 7,500 ชั่วโมง

จากข้อมูลอัตราการใช้เชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้าพบว่า มีอัตราการใช้เชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า อยู่ที่ 1,926 tons/hr โดยผลิตกระแสไฟฟ้า 1,250 kW ใช้ไอน้ำอยู่ที่ 8,200 kg/hr และอัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อวันอยู่ที่ 46.2 tons/day แต่กำลังการผลิตข้าวสารของโรงสีสามารถผลิตแกลบมายังโรงไฟฟ้าได้ถึงวันละ 70 tons/day จึงมีแกลบสำรองอยู่ถึงวันละ 23.8 tons/day

## 2. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าและรายรับของโรงไฟฟ้า

### 2.1 ต้นทุนการผลิตไฟฟ้า

ตาราง 11 แสดงข้อมูลในการคำนวณต้นทุนการผลิตไฟฟ้า

| รายละเอียด                 | จำนวน     | หน่วย     |
|----------------------------|-----------|-----------|
| อัตราการใช้เชื้อเพลิง      | 14,445    | tons/year |
| อัตราการผลิตไฟฟ้า          | 9,375,000 | kW/year   |
| ราคาเชื้อเพลิงแกลบ         | 950       | Bath/tons |
| ค่าใช้จ่ายในการเดินเครื่อง | 1,356,000 | Bath/year |
| ค่าซ่อมบำรุงเครื่องจักร    | 500,000   | Bath/year |
| ค่าเคมีที่ใช้ในการผลิต     | 300,000   | Bath/year |

หมายเหตุ: ข้อมูลที่แสดงในตารางนี้ได้มาจาก ห.ส.น.ธัญญกิจ นครปฐม (2521) และการทำงาน 7,500 ชั่วโมงต่อปี

ค่าบำรุงรักษาระบบ  $C_{o\&m}$

$$= 1,356,000 + 500,000 + 300,000$$

$$= 2,156,000 \text{ Bath/year}$$

ค่าเชื้อเพลิงแกลบ  $C_H$

$$= 14,445 \times 950$$

$$= 13,722,750 \text{ Bath/year}$$

ต้นทุนการผลิตไฟฟ้ารวมทั้งระบบ COE

$$= 2,156,000 + 13,722,750$$

$$9,375,000$$

$$= 1.69 \text{ Bath/kWh}$$

## 2.2 รายรับของโรงไฟฟ้า

รายรับของโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้มีอยู่ 3 ส่วน ดังนี้

2.2.1 รายรับซึ่งได้จากค่าไฟฟ้าที่ผลิตใช้เอง

2.2.2 รายรับซึ่งได้จากค่าไฟฟ้าที่ขายได้

2.2.3 รายรับซึ่งได้จากการขายซีเถ้าแกลบ

ตาราง 12 แสดงข้อมูลในการคำนวณรายรับของโรงไฟฟ้า

| รายละเอียด                     | ข้อมูล | หน่วย     |
|--------------------------------|--------|-----------|
| กำลังไฟฟ้าที่ใช้เองทั้งหมด     | 1,030  | kW/hr     |
| จำนวนชั่วโมงการทำงานใน 1 ปี    | 7,500  | hr/year   |
| ราคาไฟฟ้าเฉลี่ยที่ซื้อจาก กฟภ. | 2.423  | Bath/kWh  |
| ราคาไฟฟ้าเฉลี่ยที่ขายได้       | 2.7228 | Bath/kWh  |
| ราคาขายซีเถ้าแกลบ              | 1,700  | Bath/tons |
| จำนวนซีเถ้าแกลบที่ได้          | 324    | kg/hr     |
| กำลังไฟฟ้าที่ผลิตทั้งหมด       | 1,250  | kW        |

หมายเหตุ: ราคาไฟฟ้าเฉลี่ย ข้อมูลจากภาคผนวก ข

### 2.2.1 รายรับที่ได้จากค่าไฟฟ้าที่ผลิตใช้เอง

ค่าไฟฟ้าที่ผลิตใช้เอง ( $R_{DE}$ ) ข้อมูลจากตาราง 12

$$\begin{aligned}
 R_{DE} &= W_d \times Th \times C_{ele} \\
 &= 1,030 \times 7,500 \times 2.423
 \end{aligned}$$

รายรับที่ได้จากค่าไฟฟ้าที่ผลิตใช้เองเท่ากับ 18,717,675 Bath/year

### 2.2.2 รายรับที่ได้จากไฟฟ้าที่ขายได้

ค่าไฟฟ้าที่ขายได้ ( $R_{DS}$ ) ข้อมูลจากตาราง 12

$$\begin{aligned}
 R_{DS} &= (W - W_d) \times Th \times C_{ele} \\
 &= (1,250 - 1,030) \times 7,500 \times 2.7228
 \end{aligned}$$

รายรับที่ได้จากไฟฟ้าที่ขายได้เท่ากับ 4,492,620 Bath/year

### 2.2.3 รายรับจากค่าซื้อถ่านโค้ก

รายรับจากการขายถ่านโค้ก (R<sub>A</sub>) ข้อมูลตาราง 12

$$\begin{aligned} R_A &= F_{\text{use}} \times C_{\text{ash}} \times (\% \text{ซื้อถ่านโค้ก}) \\ &= 14,445 \times 1,700 \times (\%16.8) \end{aligned}$$

รายรับจากค่าซื้อถ่านโค้กเท่ากับ 4,125,492 Bath/year

จากผลการวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิตกระแสไฟฟ้าและรายรับของโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้พบว่า จำนวนการทำงานของโรงไฟฟ้าอยู่ที่ 1,250 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง ส่วนต้นทุนในการผลิตกระแสไฟฟ้าอยู่ที่ 1.69 บาทต่อกิโลวัตต์ชั่วโมง และต้นทุนในการผลิตไฟฟ้าทั้งหมดใน 1 ปี เท่ากับ 15,843,750 บาทต่อปี

ส่วนรายได้จากการผลิตไฟฟ้าใช้เองกับรายได้ที่ขายไฟฟ้าให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และขายถ่านโค้กเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 27,335,787 บาทต่อปี เมื่อนำต้นทุนการผลิตไฟฟ้าและรายรับของโรงไฟฟ้ามาหาผลต่าง จะได้ค่ารายรับสุทธิของโรงไฟฟ้าแห่งนี้ เท่ากับ 11,492,037 บาทต่อปี

### 3. การวิเคราะห์การลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

การวิเคราะห์การลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ผู้วิจัยจึงได้มีการคำนวณตาม UNFCCC Project Design Document Form (CDM PDD) Version 03.1 ที่กำหนดวิธีคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในขอบเขตโครงการ การผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวลตาม ACM 0006 "Consolidated Methodology Electricity Generation from Biomass Residues" ที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารจัดการภายใต้กลไกพัฒนาที่สะอาด (Executive Board: EB) (พรธิดา เทพประสิทธิ์, 2552)

3.1 การคำนวณหาค่าความร้อนของถ่านโค้กที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าแห่งนี้กำหนดให้มีการผลิตไฟฟ้าขนาด 1.5 เมกะวัตต์ โดยใช้เวลาในการผลิต 24 ชั่วโมงต่อวัน เป็นเวลา 312 วันต่อปี กำลังการผลิตไฟฟ้าปัจจุบันอยู่ที่ 83% เพราะฉะนั้นโรงไฟฟ้าแห่งนี้สามารถผลิตไฟฟ้าได้ 1.25 เมกะวัตต์ต่อชั่วโมง และคิดเป็นปีจะสามารถผลิตไฟฟ้าได้ 9,375 เมกะวัตต์ต่อปี โดยใช้ถ่านโค้กเป็นเชื้อเพลิงอยู่ที่ 46.2 ตันต่อวัน เมื่อนำค่าการผลิตไฟฟ้ามาหาค่าความร้อนของถ่านโค้กที่ใช้พบว่า มีค่าความร้อน 135.5 เทลลาลูตต่อปี โดยมีวิธีคำนวณตาม UNFCCC Project Design Document Form(CDM PDD) Version 03.1 ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าความร้อนของถ่านโค้กที่ใช้} &= 9,375 \text{ MWh/year} \times 3,600 \text{ MJ/MWh} \times \\ &\quad (1\text{YJ}/1\text{million MJ}) \\ &= 33.75 \text{ TJ/year} \end{aligned}$$

จากนั้นจะนำมาคำนวณตามประสิทธิภาพของเครื่องกำเนิดไอน้ำที่กำหนดไว้

30 %

$$= \frac{33.75 \text{ TJ/year}}{0.3}$$

$$= 112.5 \text{ TJ/year}$$

และนำมาคำนวณตามกำลังการผลิตไฟฟ้าที่ได้ 83% ของโรงไฟฟ้าชีวมวล

$$= \frac{112.5 \text{ TJ/year}}{0.83}$$

$$= 135.5 \text{ TJ/year}$$

3.2 การคำนวณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงไฟฟ้า ชีวมวล (Project emission, PE<sub>y</sub>)

การคำนวณนั้นใช้วิธีการคำนวณของ UNFCCC Project Design Document Form (CDM PDD) Version 03.1

$$PE_y = PET_y + PEFF_y + PE_{\text{biomass, CH}_4, y}$$

กำหนดให้

PET<sub>y</sub> = การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) จากการขนส่งชีวมวล

PEFF<sub>y</sub> = การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) จากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล

PE<sub>biomass, CH<sub>4</sub>, y</sub> = การปล่อยก๊าซมีเทน (CH<sub>4</sub>) จากการเผาไหม้ชีวมวล



ตาราง 13 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแต่ละพารามิเตอร์

| Parameter                                                  | Unit                                  | Data                       |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------|
| 1.Emission factor for each fuel i                          | t CO <sub>2</sub> /TJ                 | 77,400 × 10 <sup>-3*</sup> |
| 2.Fuel consumption in energy equivalent<br>for each fuel i | TJ/year                               | 3.12                       |
| 3.Net calorific value of fuel oil                          | TJ/year                               | 40.4 × 10 <sup>-3*</sup>   |
| 4.Heat value of rice husk used by Project                  | TJ/year                               | 135.5                      |
| 5.Methane emission factor for rice<br>husk combustion      | t CH <sub>4</sub> /TJ                 | 0.0411*                    |
| 6.Approved GWP of CH <sub>4</sub>                          | t CO <sub>2</sub> e/t CH <sub>4</sub> | 21                         |

หมายเหตุ \* กำหนดตาม UNFCCC Project Design Document Form (CDM PDD) Version 03.1

ที่มา: พรธิดา เทพประสิทธิ์, 2552

ขั้นตอนการคำนวณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงไฟฟ้าชีวมวล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) จากการขนส่งชีวมวล (ERy)  
เนื่องจากโรงไฟฟ้าแห่งนี้ไม่มีการขนส่งเชื้อเพลิงจากภายนอกเข้ามาผลิตไฟฟ้า เชื้อเพลิงส่วนใหญ่  
เป็นของที่มีอยู่เอง ผู้วิจัยจึงไม่คิด ERy

2. ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) จากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (PEFFy)

ดังสมการ

$$\begin{array}{lcl}
 \text{Emission due to} & & \text{Emission} \quad \text{Net calorific} \quad \text{Fuel consumption} \\
 \text{Combustion of} & = & \text{factor for} \times \text{value of fuel} \times \text{in energy equivalent} \\
 \text{Start-up/ auxiliary} & & \text{each fuel i} \quad \text{oil (TJ/ t)} \quad \text{for each fuel i} \\
 \text{Fuel (t CO}_2\text{/year)} & & \text{(t CO}_2\text{e/TJ)} \quad \text{(TJ/year)}
 \end{array}$$

## การคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{Emission due to} &= (77,400 \times 10^3) \times (40.4 \times 10^{-3}) \times (3.12) \\
 \text{Combustion of} & \quad (\text{t CO}_2\text{e/TJ}) \quad (\text{TJ/t}) \quad (\text{TJ/year}) \\
 \text{Start-up/ auxiliary} & \\
 \text{Fuel (t CO}_2\text{/year)} & \\
 &= 10 \text{ t CO}_2\text{/year}
 \end{aligned}$$

3. ปริมาณการปล่อยก๊าซมีเทนจากการเผาไหม้ชีวมวล (PE biomass, CH<sub>4</sub>, y) ดังสมการ

$$\begin{aligned}
 \text{Emission due to} &= \text{Heat Value of} \quad \text{Methane emission} \quad \text{Approved} \\
 \text{Combustion of} & \quad \text{rice husk used} \times \text{factor for rice husk} \times \text{GWP of CH}_4 \\
 \text{Biomass plant} & \quad \text{by project} \quad \text{combustion} \quad (\text{t CO}_2\text{e/t CH}_4) \\
 (\text{t CO}_2\text{e/year}) & \quad (\text{TJ/year}) \quad (\text{t CH}_4\text{/TJ})
 \end{aligned}$$

## การคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{Emission due to} &= 135.5 \times 0.0411 \times 21 \\
 \text{Combustion of} & \quad (\text{TJ/year}) \quad (\text{t CH}_4\text{/TJ}) \quad (\text{t CO}_2\text{e/t CH}_4) \\
 \text{Biomass plant} & \\
 (\text{t CO}_2\text{e/year}) & \\
 &= 117 \text{ tCO}_2\text{e/year}
 \end{aligned}$$

4. คำนวณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงไฟฟ้าชีวมวล (Project emission, PEy)

## ดังสมการ

การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงไฟฟ้าชีวมวล

$$\begin{aligned}
 \text{PEy} &= \text{PE}_{\text{TY}} + \text{PEFF} + \text{PE biomass, CH}_4, y \\
 &= 10 + 117 \\
 \text{PEy} &= 127 \text{ ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อปี}
 \end{aligned}$$

และเมื่อคำนวณค่าการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงไฟฟ้าชีวมวลตั้งแต่เริ่มเดินเครื่องมาเป็นระยะเวลา 12 ปี พบว่ามีปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเท่ากับ 1,524 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อปี

#### 4. การวิเคราะห์แนวทางการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลชนิดอื่นมาทดแทน

การวิเคราะห์แนวทางการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลชนิดอื่นมาทดแทนผู้วิจัยได้ศึกษาเชื้อเพลิงชีวมวลหลายชนิด เพื่อเป็นแนวทางและสามารถวางแผนในการเลือกใช้เชื้อเพลิงชีวมวลในการผลิตไฟฟ้า

ตาราง 14 ตารางแสดงคุณสมบัติเบื้องต้นและค่าพลังงานความร้อนที่ได้จากชีวมวลแต่ละประเภท

| ชีวมวล           | Moisture (%) | Ash (%) | Volatile Matter (%) | Fixed Carbon (%) | HHV (kJ/kg) | LHV (kJ/kg) |
|------------------|--------------|---------|---------------------|------------------|-------------|-------------|
| ชานอ้อย*         | 50.73        | 1.43    | 41.98               | 5.86             | 9,243       | 7,368       |
| ไม้ยางพารา       | 45           | 1.59    | 67.8                | 16.9             | 16,798      | 15,479      |
| กะลาปาล์ม        | 12           | 3.5     | 68.2                | 16.3             | 18,267      | 16,900      |
| ซังข้าวโพด       | 40           | 0.9     | 45.24               | 13.68            | 11,298      | 9,615       |
| เหง้ำมันสำปะหลัง | 60           | 2.44    | 28                  | 9.56             | 6,811       | 4,917       |

หมายเหตุ: \* ชานอ้อยเป็นเชื้อเพลิงหลักของโรงงานน้ำตาล ซึ่งหาได้ยากจึงไม่นำมาวิเคราะห์  
ที่มา: มุลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์แนวทางการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลชนิดอื่นมาทดแทน ผู้วิจัยได้ใช้อัตราการผลิตไฟฟ้าเท่าเดิม คือ 1,250 kWh และอัตราการผลิตไอน้ำอยู่ที่ 8,200 kg/hr จากการวิเคราะห์พบว่า เชื้อเพลิงชีวมวลที่นำมาวิเคราะห์มีผลดังแสดงในตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 15 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์เชื้อเพลิงชีวมวลที่นำมาทดแทนเชื้อเพลิงแกลบ

| ชีวมวล           | ราคาเชื้อเพลิง (Bath/tons) | อัตราการใช้เชื้อเพลิง (kg/hr) | ต้นทุนการผลิตไฟฟ้า (Bath/kWh) | จำนวนถ่านที่เหลือจากเชื้อเพลิง(kg/hr) |
|------------------|----------------------------|-------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------|
| ไม้ยางพารา       | 950                        | 1,680                         | 1.5                           | 26.7                                  |
| กะลาปาล์ม        | 1,800                      | 1,539                         | 2.44                          | 53.8                                  |
| ซังข้าวโพด       | 1,200                      | 2,705                         | 2.82                          | 24.3                                  |
| เหง้ำมันสำปะหลัง | 1,200                      | 5,291                         | 5.3                           | 129                                   |

ที่มา: มุลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม, 2554

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลชนิดอื่นพบว่า ไม่อย่างพารามีความใกล้เคียงกับเชื้อเพลิงแกลบอยู่มาก ด้วยเหตุผลแรกคือ ราคาของเชื้อเพลิงมีราคาที่ใกล้เคียงกัน อยู่ที่ 950 bath/tons เมื่อเทียบกับเชื้อเพลิงแกลบ ส่วนค่าความร้อนของเชื้อเพลิงอยู่ที่ 15,479 kJ/kg และต้นทุนการผลิตกระแสไฟฟ้าอยู่ที่ 1.5 Bath/kW ส่วนเชื้อเพลิงแกลบมีต้นทุนอยู่ที่ 1.69 Bath/kW แต่ปัจจัยในการขนส่งมีระยะทางไกลกว่า 100 กิโลเมตร ทำให้ขาดความสะดวกในเรื่องของการจัดการเชื้อเพลิงได้อย่างต่อเนื่อง

ส่วนเชื้อเพลิงชนิดอื่นๆที่ทำการวิเคราะห์พบว่า ต้นทุนในการผลิตไฟฟ้าสูงเกินกว่าเชื้อเพลิงแกลบ ประกอบกับเหตุผลในเรื่องของระยะทางการขนส่งนั้นมีระยะที่ไกล จึงทำให้ยากในการจัดระบบเชื้อเพลิง

## 5. การวิเคราะห์การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้า

การวิเคราะห์การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้มีการจัดการ และการตรวจวัดหลักๆ 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์การจัดการด้านคุณภาพอากาศจากปล่องระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวล และการวิเคราะห์การจัดการด้านคุณภาพน้ำระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวล

### 5.1 การวิเคราะห์การจัดการคุณภาพอากาศจากปล่องระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวล

การศึกษาและการวิเคราะห์ด้านคุณภาพอากาศ จากปล่องระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องระบาย มีวิธีการเก็บและวิเคราะห์ในแต่ละพารามิเตอร์ตามมาตรฐานการวิเคราะห์ มาตรฐานสากล ข้อมูลการตรวจวัดอากาศภาคผนวก จ

ตาราง 16 แสดงผลการตรวจคุณภาพอากาศจากปล่องระบายน

| รายการที่ตรวจวัด                         | ผลการตรวจ <sup>(1)</sup> | ค่ามาตรฐาน <sup>(2)</sup> | หน่วย               |
|------------------------------------------|--------------------------|---------------------------|---------------------|
| อุณหภูมิภายในปล่องระบาย                  | 102.3                    | -                         | °C                  |
| ความเร็วลมในปล่องระบาย                   | 7.1                      | -                         | m/s                 |
| ปริมาตรอากาศที่ออกจากปล่องระบาย          | 359.43                   | -                         | m <sup>3</sup> /min |
| ปริมาณฝุ่น (TSP)                         | 309.58                   | 320                       | mg/Nm <sup>3</sup>  |
| ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์(SO <sub>2</sub> )  | 0.66                     | 60                        | ppm                 |
| ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO <sub>x</sub> ) | 172.36                   | 200                       | ppm                 |
| ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์(CO)                 | 600.08                   | 690                       | ppm                 |

หมายเหตุ: คำนวณเทียบที่สภาวะความดัน 1 บรรยากาศ อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส  
ที่สภาวะแห้ง โดยมีปริมาตรอากาศส่วนเกินในการเผาไหม้ (%excess air)  
ร้อยละ 50 หรือมีปริมาตรออกซิเจนในอากาศเสียร้อยละ 7

จากผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยมีรัศมี  
ที่ทำการตรวจวัด คือ ค่าปริมาณฝุ่นละออง(TSP) ปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO<sub>2</sub>) ปริมาณ  
ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO<sub>x</sub>) และปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์(CO) เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับ  
ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ พบว่า

ปริมาณฝุ่นละออง(TSP) มีค่าเท่ากับ 309.58 mg/Nm<sup>3</sup> เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐานที่  
กำหนด ปริมาณฝุ่นละออง (TSP) มีค่าไม่เกิน 320.0 mg/Nm<sup>3</sup>

ปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO<sub>2</sub>) มีค่า 0.66 ppm เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐานที่  
กำหนด ปริมาณ SO<sub>2</sub> มีค่าไม่เกิน 60 ppm

ปริมาณก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO<sub>x</sub>) มีค่า 172.36 ppm เมื่อเทียบกับค่า  
มาตรฐานที่กำหนด ปริมาณ NO<sub>x</sub> มีค่าไม่เกิน 200 ppm

ปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) มีค่า 600.08 ppm เมื่อเทียบกับค่า  
มาตรฐานที่กำหนด ปริมาณ CO มีค่าไม่เกิน 690 ppm

## 5.2 การวิเคราะห์การจัดการด้านคุณภาพน้ำระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวล

การศึกษาและวิเคราะห์ด้านคุณภาพน้ำระบายของโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจวัดคุณภาพน้ำระบาย โดยการตรวจวิเคราะห์มาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์น้ำและน้ำเสียสากล (standard methods for examination of water and wastewater) ของ APHA และ AWWA ข้อมูลการตรวจวัดจากภาคผนวก จ

ตาราง 17 แสดงผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำระบาย

| พารามิเตอร์ | ผลการตรวจ | ค่ามาตรฐาน | หน่วย |
|-------------|-----------|------------|-------|
| pH          | 6.7       | 5.5-9.0    | -     |
| BOD         | 3         | 60         | mg/L  |
| COD         | 37        | 400        | mg/L  |

จากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำระบายออกจากโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งนี้พบว่า ค่าพีเอชมีค่า 6.7 เมื่อนำไปเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ 5.5-9.0 ถือว่ามีค่าไม่เกินมาตรฐาน ค่าความสกปรกในรูป BOD มีค่า 3 mg/l เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานคือ 60 mg/L ถือได้ว่าไม่เกินมาตรฐาน และค่าความสกปรกในรูป COD มีค่า 37 mg/L เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน คือ 400 mg/L ถือว่ามีค่าไม่เกินมาตรฐาน